

مِلَانَصِرَالدِين

№ 7.

قیمتی ۱۳ تپیک

۷

©-И ШАРНГ

... ادستا، سَلَا اودتعالی که انسانی یاراندی، سَلَا انسا اودزبولی ده نشان دبردی، سَلَا آبری
 برلی بیدفرض ایدهک نشان دبردی، سَلَا نچه که شیطان هریشه انسان نان دشمن ایدی اده بیطان لغت ایبرون...

1103750
1103750

تۆمۈن دېقارنىڭ اوتوز بىر تىلى يېنى
غىزا شېرىكە ، خىزا شېرىكە ، يانداۋاڭ

۱۲ آيىنى . (۵۲ نىسخە) - ۵ مائت

۹ آيىنى . (۳۹ نىسخە) - ۴ مائت

۶ آيىنى . (۲۶ نىسخە) - ۳ مائت

۳ آيىنى . (۱۳ نىسخە) - ۱ مائت ۶۰ قىت

اچىيى مەللىكلەر ۱۲ آيىنى ۶ مائت ، ۱۶ آيىنى ۴ مائت
نەخشىسى - ادارە مەزە ۱۰ قىت ، اۆزگە شېرىكە - ۱۲ قىت

مجموعه ننگ ادريسي : قلیس وارانوفسکی کوچەدە نومره ۴۷
ملا نصرالدين اداره سی

Тифлисъ. Воронцовская улица № 47

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддинъ“

مجموعه مرگ بر نجه جامللمش دستسى ادارە مەزە وار
اولمىچى نومرەدن آخىرە نىك . يېنى ادارە ، ۵ مائت ، پوچتا
خرچىە ۵ مات يارىم . علاحدە جلد پوچتا خرچىلە يىرمان .
مجموعه سى نالوزۇ ايلسه حىواھىن - اسىندار گىزك بولمى
بر مائىتى قايتىجە گوندرسونلر .

۱۷ فوراى ۱۹۰۷

هر هفته نشر اولتور

نمە ۱۷ عرمە ۱۳۲۵

ايروان سەمىنارىيەسى

و قاسنىڭ ئىتلى

ايروان مەخبرىمىز « ئانى قورباغە » ايروان قاسنىسى آخسوند ملا
محمد باقر آقا قىزاق جاشنىقنە سويلەيدىكى ئىتلىك سورتى گوندرىپ
ادارە مەزە ۷ جى بويىمۇدە چاپ ايلدىك . ئىتلىك سورتى :
« اى غراى آقا ، سەن اللە بر اىتصافى ايله ، آخىر بو سەمىنارىياكە
ايروللەدە وار ، آخىر بويور گورمەك بولى كىيىدن اوترى حكومت آچسۇ ،
اگر بويورساگزىر كە ايروان جامعاتىدن اوترى آچسۇ ، ايلەدە بىس دى
بويور كىدەك سەمىنارىياە و دىقرى توكك قباغىمىزە باخاڭ گورمەك ايلدە
ورادىن مسلمانلاردىن نېمە اوشاق مەلىكە چىخىرى . دى بويور زحمتچىك
گىدەك باخ . من اوزوم بو سەمىنارىياە قىخ سكر ايلدى شىرىت درسى
دييورم ، و نە زحمتكار چىكشىم ، من گولنە سەمىنارىياە . بىرى اوتوز كافر
و مردار اوچىنلار ايله ال الە وىرىشم . والله بىلە بىلىمىدە كە آخىرى
بىلە اولاجاق ، خىيى وقت بو زحمتكاره قانلاشمازىم ، ايندى گور ايتىڭ
آخىرى نەيزە چاتسۇ ؛ بر يىزدە كە مسلمان ايتىيور مەكئ آچسۇن - معلم
بوخ . اودر « فويلارەدە » مەرسە معلمى درس عوضە اوشاخلارە اسون
يازوب ياپىيور كە ايلان سانچامسۇن .

آقى فراى آقا ، آخى بىلە اولماز . بىزىم جماعت ياىنچىدى ، نە
سەمىنارىياى دولدور بولار اوروس اوشاخلارنلە ، آخى منىم غىرىم قبول
ايلەمىز كە بو ايتلار بىلە اولسون ، آخى يازىق جماعتكە ايمىدى و گوز
تېكەچكى مەم كىمى رىسلىردى !
ادارەدن .

هەلە اۆل بولى دىيىك كە اللە جناب قاسنىسى آقا كىمى مەلئىرىستىرگ
كولكەسنى بىزىم باشغىزگ اوستىدن اسكىك ايلەمەسۇن . نايلىككە بىزىم
باشغىزگ اوستى بوللارگ كولكەسنىش اسكىك ايلەمەسۇن . آمىن . يامىنىن .
ايندى مەكئ ايروان سەمىنارىياستە .

ايندى دوز يىكرىمى بىش ايلدى كە همان سەمىنارىيا ايروان شېرىتە
آچىلوب كە ورادىن ايرىمنى و مسلمان معلملىرى چىخوب كىدلرە معلم
اولسونلار .

بو يىكرىمى بىش ايلىگ مەدنتە ايروان سەمىنارىياستەن سكر نىر بارىم
مسلمان اوشاقى شهادتنامە آتوب و مەملەكە چىخسۇ . دىيىك نىر ايل بر
مسلمان اوشاقى نىك اوچىدىن بىرى مەملەك شهادتنامەسى آتوب .
اما اۆلدىن آخىرەكئ ايروان سەمىنارىياسى روس اوشاقلارى ايلەدولى
اولوب . خىيىن روس اوشاقلارى سەمىنارىياى فورتلاردىن سوگرا كىدوبىر
مئلا داناش كىدنبە مەملەكە . كىدنايلرەدە ايلە ياپولر كىنە اوچىتل كاپوب
اوشاقلارى توتوب سەلەتت آپارسون . و فورخولازىمىن اوشاقلارى
كزە قانلاخارىتىڭ ايجىنە كزەدوب اوچىنە دىيولر كە « بىزىم كىدنبە
هېچ قەدىمىن اوشاق اولماز »
آخىرەدە كە ايندى كىدنايلر داش آتبرلار .

بو سەت ايروان غوندرىياسىدە سورمەلى مەلئىن سىوايى خىيىچ
يالىدە معلم تاپىلمىز . سورمەلى مەلئىنك مەملەكەتگ سوزىنى داشمىرىق ؛
بوللار كىكىسى اللە وىركىسى كىسى بر شى . در . اما دى كل لىخچوان
ولايتىنە . پە نە با . مئلا ، « ايت قاپان » كىدنىڭ معلمى مىزىز خىبىردىر كە
اول ايروانداە يامىوق آيتىش وىرىشى ايلەدى . و كىدنايلردىن يامىوق
ايلاندىر بو چكى سىندە قازانچ اندەزدى بردە حساب گورابىمە . « فويلارەغالى »
كىدنىڭ معلمى كىرلاي قاسمى كە نىخچوانداە ايتكى ايل بولسدىن
ايرىملى ياقون سورمىردى . داناباش كىدنىڭ معلمى
هەلە بوللار قالسۇن

دىيىك كە معلم تاپىلمىز . اولدىن اوترى كە سەمىنارىيادىن اوچ ايلدە
حققىبا حقىقتا بر مسلمان معلمى چىخىرى .
گە روسىيەدە ايلدە بر « دىواپ » چىخىرى ، اما بورادە ايلدە بر معلمدە
چىخىرى . اولدىن اوترى كە سەمىنارىيا دولىدىر سارى سارى روس
اوشاقلارى ايله . اللە « مىرويوغ » دىر قوتورگ وجودلى بى بلا ايلەسون ،
كە نىچە ايل بولدىن ايرىملى ايروان سەمىنارىياستە دىر قوتور ايدى . بر
مسلمان اوشاقى كاپوب غرىضە وىرەردى كە من ايتىسويوم سەمىنارىياە
گىزىم . جناب « مىرويوغ » اگلوب دىق ايله باخاردى جواتىڭ اوزىنە
و غرىضىنى قانلاروب وىرەردى و دىبەردى : بالا ، سنى گوتورە بىلىنمە ؛
اولدىن اوترى كە قانغ فرادىر .

همان جناب مىرويوغ در كە ايندى غورى سەمىنارىيا سىندەدە
مسلمانلارە شىرىت درىنى روس دىلنە اوخودور .

دخی اور بیٹی گوندریہ میٹک۔

بز «یککر» گ آرمیجی مکتوبی چاپ ایده یلمه دیک و بو جهته دخی «یککر» بزہ بر شی یازوب گوندریہ میر۔

«یککر» گ مکتوبی چاپ ایتمه دیک ، اوستن اوتری کے اینامادیق کے مکتولده یازیلان احوالان لفظاز میشلرینده بوز ویرش اولا۔

مکتوبگ مضمونی بو در:

میستله گورلیکریم

«بر گون باککودہ بر ایوگ قباغندن گبجدریم - گوردیم بر بیله سس کبیر:

آی آغا آمان گونی در، منی باغیشلا ، یازقام . . . ایوگ قابی سته باخوب گوردیم که قابی تک یوخاری سنده یازبوز: «مسلمان مکتبی». من اول ایله ییلدیم که البت اوشافلاک بربنگ آبالارینی فویولار ملا شکرگ فلافاشته. گوردیم ایجری، «گوردیم؟ گوردیم که بر زوریا کشی یاشوب بر ضیف کشی تک یاحاسندن و چکیر کوچبه و یگرمی اونوزو تک آدم توکولوب بو ضیف کشی سی دوگولر. بر آردہ قباغه یریمیم که گوروم بو آدم لار بو بی چارده نه ایستورلر . بر شی باشه دوشمه دیم، اتناق بونی ایستدیم که زوریا کشی بی چارنگ یسیرندن وورا وورا دیبور: «بازا چیچ، فلان فلان شده، بیزه مسلمان معلمی لازم دگل» بو بی چارده ایله های یالواری که آی قارداشلار ، رحمرگ محسون منه، فویون چخیم گدیم، اما ال چکرلرمی؟ ککولت کولت اوستندن کبیر . . . مختصر، یازق کشی فی سالدیلار کوچبه»

«یککیر» بزہ گوندردیکی آرمیجی خیر همین بو خیردر که چاپ ایتمه مشدیک، هر چند قفاز میشلرندہ اولان ایشر علیج آمیرقا میشلرندہ اولا ییلزم، اما گنه عقله سبیشمیر بر نفر عاجز و فقیر و حقیر و مسلمان عالمندہ وجودی بر فارشفه مترلسنده اولان معامگ اوسته یگرمی اولوز الی چوماقسی توکولوب دوگه دوگه مکتبندن سالا ایتمک.

ای بوز ایل بوتان سوگرا دنیاده یاشیان نوه و نتیجه ریمز ا یکنکه یوز ایل بوتن سوگرا «ملا نصرالدینگ» کپلنش و قات یمش ورفلری توزلاش و چوروش کتابلارگ ایچندن چییخوش دوشه اکره و اوخویانگرا من فورخورم که سز او وعده دیه ستر که «سو رحمتلگ ملا نصرالدین» بزیم رحمتک بالارمز ا بهتان دیبور، چونکه بو یازدقی عدلاری هیچ قسیم عصارده غیرمایانگ چارداق آلتندہ یاشیان مللریده تونماز دیلار»

ای خوشیخت نوه و نتیجه ریمز! فورخورم بیله دیه ستر!

فاضی ولایت ایروان جناب ملا محمد یاقو آقا یو یگرمی بتن ایلگ مدتده ایروان سمناریاسنده شریعت درسی دیبه دیبه و ایله دوققوز یوز منات مواجب آلول مردار منتالاری ساون ایله یووا یووا عزیز عمرلرینی ملت یولندا مدا ایویولر. بلی، سمناریا یگرمی بتن ایلدی آچیبول، بو یگرمی بتن ایلگ مدتده یگرمی ایکی مین بش یوز مردار منات دولی کسمه، سکر یازیم مسلمان معلمی داغیلدی اویانا یونانه، و آخری . . .

آخردہ ایروان جماعتگ باشچی لاری محمد آغا شاختنیسه دیدیلر: اگر سن دوماهه پادشاه طرفداری اولسان، نرسنی اونوزومزه وکیل سهچریک، اولمان - بزہ لازم دکر سن. آخردہ ده بیله اولدی.

«ملا نصرالدین»

خارج خبرلری

بخارا - دون امیرگ بوز فرخ سکر نفر عورنی فاطرله و اولاخلاه سوار اولوب دروازه کوچکدن شیره وارد اولدلار، و بوگون یرمی بش شرف اورنش یاشده چون گنه همان فروزمش پای تخه داخل اولدلار. امیر حضرتتری فوشولنی ایله چیچمشدی جوالرگ پیشوازین، بوز دوهه فریان کسبلدی، سوبیلورمگ و وطن آبادلی یوجوالردن گوزلور.

پاریس - بوران تبریزه ایکی بوز دلاک یوله دوشدی، چونکه تبریز دلا کلری «میتغ» موروب آند ایچولر که بر مسلمانگ اوزینی قیرخماسولار رشت - رشت، طهران آراستده بوگون سیم سیز تکرافیک انشاسی تمام اولدی. یونکرافیک فایزیمه سته بندریباس و بندر بوشهر آراستده عملیات قریبه بیشتن اختراع الدوله مابشرایدی.

تبریز - بوگون تمام آذاریاجان تجاری تازه ملت بانکه باقوت اعلان ایسودیلار. سببی کویا بوملت بانک چوخ پس خیاله دوشوب ایستیر که خانکرده منگک ترفی سته جالشسون، دمبریولی چکسون، فایرک آیسون، تمام خلاف شریعت ایشر کورسون، جناب حاجی مچتدک فرمایشته کوره یواشتر تمام حلاف شریعتدر، چونکه اولدا چاروادارلار چورکمن دوشره شهرلرده محطک گوتورولر، بوعدا آتباری ساخلایاق احتیاج قائماز، دولتواره شریعتدر و برده اوشالار فقیرلر کیدرلر فایرکدره ایشارلر، الله گوسترته سون دنیشیچکه کوچهلرده آدم تاپلامز، جماعت مجتهدون یوسوزلورندن چوخ خوشحال اولوب و چوخ چوخ بکنوب راضی قالدیلار.

ادارهدن

اوخوجیلاریمزگ بر پادسی یازوب بزدن سوروعورلار که نسیبه انگلیس سیاحی «یککر» دخی قفاز میشلرندن بزہ خسرلر یازوب گوندریہ میر.

بولنگ سببی یودر که جنال «یککر» اولمچی مکتوبی بزہ گوندردنه شرط فویمشدی که گوندردیکی مکتوبلرگ بری چاپ اولونه یولجه

روزنامه مشرقی
روزنامه مشرقی

РОТІА.

حسن الله آى غارادادوى ' دن گوروم بروكچ كاراگيدير
Поздравляю вас с революцией!

РОТІА

شیخ الاسلام چلبی و پاپاس پشچانوزیک

کندیلیرک معیشتندن

«یوزوانده کندنده آی تولان وقتده اولان احوالات».

آی تولانده کندنون جاهلرلی باشلیور تفک طلیاحه آتماغه فرخ نقره نده سن کثیر گولرلر کندنون ماسی ملا اقولون بالقونته دولوشور که کرک بو ساعت بزیم ایچون نماز قیلاسان نه ایسه بو ائنده بالقونون تختسی آدمون کترنشن سینوب اوج دورت فر دوشوب بالقونون آتته. جنلی مالونده ایقی بالقونون آتتده باغلانوب اییش. خلاصه بو آدمرون بریسی دوشور ایتون اوستته. ایت بو آدمی داغیدر. الان حکیم ایشلیور. یاره تهنکه لیمه. نه ایسه ایش قاریشور، نماز فوت اولور، و طلیاحه یون تفکون سسلندن حافی وحشت گوتورور، ایت نوتان شخص دولسان ستنده در.

«رحیمبوله آدلو بر کندنه بر عورت حملین چوخ جتن تک ایسه وضع ایلمه که کوره. لاعلاج قلوب او کندنون ماسی ملا اقول نامدن چاره طلب ایدیرلر. ملا جانبارلی بیورورلر که گیدون بش اون آدم تاپون تفک آتسولار. او وقتده عورت چوخ آسان وضع حمل ایدر. نه ایسه بر توغ پارتسه یارت قاریرلر. کندنون یوخاری طرفینون آدمتری بو احوالاتدان خیری اولماقه کوره خلقی خوف وحشت گوتورور که گویا کندی فاجیالار باسقون ایلدیردوب فورخودان دورت نقر دهلی دیواله اولوبلار.

بو ایل «کردمیر» ده درویش ایله مطرب، قایل چالان، دورانچی، کمانچیچی محصولاتی چوخ بولدر، نه یل ووروب و نه چکرکه بیوب، نه ده دولی ووروب، خواهش ایند اولور ایسه آدریس کاروانسرای ولسقی خانه فروری ده کربلای ذر فی نامه مراجعت اولونه.

«خوجه زغ زغ»

اتفاق

بر سوزی دایشانده آم کرک او سوزگک دالبندره ککرک سون، قیافتی ده.

سوز یوخ که اتفاق گوزل ایشدی. اما سوز بوراسنده در که هر بر گوزل ایشی عمله گنورنده گرک بونی ملا خطله ایدهن که هیچ بر کهسه ظلم اولماسون. بونی گرک بز هیبته نظره آتی که انسان دنیاده بر یاخش ایش گورنده پیس ایشده گودور و اوزی هیچ ییلیمیر که پیس ایش گوروب. مثلا، بری بول ایله گیده گنده بر دینتچی به راست گلوب اوگا بر فیک وریتر. سوز یوخ که بو بر خیر ایشدی. اما همان آدم بونی هیچ نظره آلمیر که بر طرفدن دینتچی به یاخش اقی ایله ایدم بر طرفندن بر اوزگه سنه ظلم ایلهدی: مثلا، او بر فیکی دینتچی به ویرمه سیدی ویرمدهی ساقزده آباروب اون دورت اون بش باشنده قزینه ویرمدهی که چینه سون.

یا بریسی بویله گیدن وقت گورور که بر فوت بر فوزینی بوغور. ایندی بوراده نه جور رفتار ایلمهک؟ فورنده حیواندی، فوزی ده حیواندی و هر ایکی سنی الله یارادوب. اگر فوزینی فورندن

خلاص ایدهرسن - فوت آج فالار، اگر ایلمه سرن - فوزی تلف اولار؟ به نه ایلمهک؟

بولار عامی سی ظرافت دکا، بلکه حکمت در.

بلی، اتفاق دن دایشردیق

هر بر یانده که جماعت ایستمه اتفاق ایدم، ایت که متفق اولانلار ایچون بر بو مصلحتان ایش اولاجاق، اما بونی ککرک پاددان چیخارتماق که نه قدر آدمزله همین اتفاقده ضرر توخوناجاق. مثلا، طهرانه و تیززده ملنگ اتفاقک نمره سندن ظلم بر آز بونگوشمشدی. چوخ عجب، توناخ که ظلم لاپ گوتورولدی: یس ظالم لار آحتسن اولسولار؛ هیچ بر انصاف اهلی کرک بوگا راضی اولماسون. هله سوزوم بوردا ده دکا، ایستوریک ایزواندن بر نچه گلمه دایشاق. بو ایل ایراولدهده ایرانلیلر ایستوریدلر اتفاق ایدوب محرم نقره لیرینی بر یرده توتسولار: دهاها بورا تیریزلی، اورا حویلی، بورا سانسلی و غیره غیره اولماسون: عامی بر اولسون، دیمک که ایرانلیلرگ حیالی بو ایندی که بو واسطه ایله اولار بر طور مهریانچاق عمیه گلسون و ثانیاً حرچارم بر آز قناعت ایدوب و بر فرده اوسته قویوب بلکه بر مریضخانه یا بر مکتب آتسولار یا بر غسالخانه فایدیسولر.

بولار عامی سی چوخ گوزل.

اما مرتبه خوالار فویارلامی

یعنی اصناف ایله دانشساق، بوراده مرتبه خوالاری هیچ وقت مذمت ایلمک اولماز. اولندن اورتی که ایندی مسلمان عالمنده مرتبه خوالار غیر مرتبه خوالردان چوخدی. پیس بولار نه بیوب دیریسولار؟ گنه ملا محمد عی و مشهیدی کل محمد طلی فورماق علمی ایران مکتبیلرته تحصیل ایدوب بر طور کترانترینی کچییرلر. پیس یازیق مرتبه خوالر نه ایله سولار؟ ایروان نخچوان دکا که اوج نقره اولی چوماغلی الرلیه دسمال آلوب دوشسولر بازه آج اوج لاردن زور ایله موجب صاحبی مالاره پول یسولار.

اما عشق آتادک ایشلری بر اوزگه حوردی، یعنی چوخ گوزل جوردی: بیله که بو ایل ایرانندن عشق آتاده بر شیخ گلوب و ایرانی مسجدی ایله شاحیان لارک مسجدینی دورت یوز مناهه اجاره ایدوب که محرم آبلنده اونمن باشق اوزگه بر مرتبه خوالگ همین مسجدرله بولی اولماسون.

یاخ، بونا نه دیشم، بو گوزل ایشدی. حقیقت، یا کرک بیله اولار، یاده که کرک تا ییلیمیر نه اولار.

آتفاق اولی یلرم که ایشلر خرابی...!

«موزان»

جواب

یا کوده آلیباشدرین فر مکتبگ سوبوق اولماغی باره سنده اداره مزه بر لجه کاغد گولندرمدیلر که چاپ ایدمک. بر چاپ ایتمه دیک، اولندن اورتی که ایندی تک گوزلیوردیک گورمک ایروان، گنججه، حیثه، سیان، شماسی، آعداش، فیه، تکران و

عظیم الشان ہونے پر عیساؑ یاریندن نے خبر گیری، یعنی گوزلیوردیک گورنک
 همین شہر پروردہ خان و بکر و دولتی حاجی و منکدارلار آجدقارلی
 فر مکتبایر دمی سویووی، یا اینکه سویوق اولان برجہ باکو مکتبی در۔
 دورعی سی بو شہرلردن ایندی، تک بڑہ بو بارہدہ بر شکایت
 یازمیولار۔ بوندن بیلہ آگلاھیاور کے همین شہر پروردہ مسلمان
 عیساؑ یاریندہ اوخویان قیزار با کودہ کبارہ نسبت راحت و فراغت درلر۔
 دون کاغذ صاحب ریگ بری نا کوندن بڑہ یازیر کہ نہ سببہ
 الکساندرین مکتبک سویوق اولماعی بارہ سندیہ یازیمان کاغذی چاپ
 ایتدی، مازیر۔ یوخہ مکتبک، ملویچی صاحبی نظرہ آویں «یولا
 باش اگملک» باتندن کاغذی چاپ ایتدی؟
 ماشا اللہ سوز دایشانا رحمتگون اوغلی دیہسن ایلہ بوگون
 اصنافن گلور و عزرنده ملا نصر الدینی ہیج بر دفعہہ گورہ بیوں۔
 ماشاللہ سوز دایشانا

جهنم مکتوبلرک

(کیچن نومردن مابعد)

بولارخن علاوہ جہنمہ بر فریو وار؛ او فونوگ آدندہ (ویل) فویوسی
 دیورلر۔ یتیش ایلیک یول آنگ درینلیک در۔ من جہنمہ داخل اولادہ او
 فونوگ دیندن بر «وای ددم وای» نامسی گندی، باشمگ توکی
 یاقہی کوتوروی۔ سوروشوم نہ سدی، اودہ باشی دینی؛ یتیش ایل
 بوندن ایرلو او فویوہ بر آدم تولیورلر۔ ایندی او آدم فونوگ
 دینہ دکدی، اولنگ چرتی سی در۔ سوروشیم: بو آدم کیم اولا؟ اودہ
 باشی دینی: واللہ، بیلدوم ہانسی نگ آدینی دیوم: بو فویوہ بر آدم
 سالمیورلار، ایکی آدم سالمیورلر؛ حد یوخ، حساب یوخ۔ بوراہ او
 شخص لری سالورلر کہ اولار اوز ملت لرینہ و دولت لرینہ خیانت اینمش

اولا۔ ملا، یقین ایشیدوسین کہ نہجہ مدت بوندان اہم ایکی جوتنگ
 آراستدہ سرحد قویماق لازم کلدی: بو دواتدن بریسی مسلمان ایندی
 و او بریسی خاج پرست؛ ہر طرف سرحدہ اوز وکیل لرینی کوندرشیدی۔
 خاج پرست وکیلری مسلمانلارگ خاصیتی ییلوب اوز لری لہ بر نیچہ نفر
 کوچہ رلدہ ساییان خاملردن کوندرشیدیلر۔ بوخاملاری اوز عورت لری
 آدینمہ مسلمان وکیل لرینہ تاش ایتدیلر۔ کوندوز وکیل لار دانشوردیلر و
 کچہ رلرچہ ہم مسئلہ لرگ حل اولماقدن اوتری کفنگو اینمشکہ مسلمان
 وکیل لرینک یانینہ خاطرینی کوندور دیلر۔ بو نوعیہ سرحد مسئلہ سی
 نہجہ کہ خاج پرست لرگ خواهشیدی، او طور حل اولدی، او فویوہ
 تہسی «اوستندہ سالونالار بیلہ وکیل ردرلر۔ و کہہ ایکی پادشاہگ
 اورتاسبندہ سرحد مسئلہ سی واقع اولمشیدی، مسلمان دولتی بر اوز کہ
 ولایتدہ اولان سفیرینی بیلہ ایشردہ ماضر ییلوب کوندرشیدی و بو
 سفیردہ برداہ پارلیدیان خوش یولہ وزینہ و بر حائلہ آلالوب بر جوخ
 بیوک و کساتنہ بکتر ولایتی ایکی قوب فوری داغہ دکشور کہ اوستندہ
 درمان ایچون بر کوکرتی ٹاپولماز۔ بیلنہ آدملریندہ ویل فویوسنہ
 سالورلار۔ علاوہ فدیح خانلاردن بریسی ایشیدوب کہ فوشوخان
 جوخ دعوان سوگرہ بڑ گوجلی پادشاہہ تسلیم اولوب، دوروب آتی
 میوب بر باش چاپوب گوجلی پادشاہگ سرکردہ سنگ فولوقہ و عرض
 ایلیوب کہ اگر سنگ پادشاہگ بکا یارانلاق ویرسہ۔ من اوز ملکی
 اوکا باعشارلام۔ البتہ یارانلاق او ساعت ویریبوب و ضعیف پادشاہگ
 ملکی منہ آتوں، اما لغت ایلاچیجہ: دیورلر جنتل خاہ یارانلاق دن
 علاوہ ایکی استگندہ شایانسا ویروبلر، بردہ بر بیلہ خانی تہسی اوست
 ویل فویوسنہ سالوبلار۔ بو نوع خیانت لرلر بارہ سندیہ میرزا رضا خان
 ارفع الدولہ بر یاشی کتاب یازوب، البتہ اوخویار سگر۔

«خورتان»

(نامیعی وار)

لغت ملا نصر الدین

(بڑیم لغت بعضی شہر لارک ادینی بیلہ معاً ایدر)

نخجوان: یعنی نقش جہان: «حقیقتدہ،
 نخجوان جہانکشتی در، بیلہ کہ جماعتک ملالہ
 گوستردگی اخلاسی و درزیلرگ شاکرک درلنہ
 ایتدی کس لری رفتاری بر یوزیندہ ایندی بہ تک
 نشان ویریلیبوب۔

شکی: اصل معنا «شک» دیزہ: یعنی ہوشہرگ
 پیدرینہ و شیخ لرگ کرامتہ شک گتورمک
 اولماز

ایروان: اصل معنا «تخت روان» در یعنی
 ایکی فاطرہ یوکنتش محل۔ مکتبہ دار و

و رعیت مسئلہ سندیہ بو عبارہ جوخ استعمال
 اولوبور۔

گنجہ: یعنی «کنج»، یعنی «یو جاق»، بو
 شہر دہ عہشہ مسجد کارولنر سائی نگ حجرہ
 لرینک یو جاعندہ ایران فہلہ لرینک نشر لری
 اوج دورت گون قالار دیوار لارگ کینجندہ،
 یعنی یو جاعندہ۔

یلیسویا ٹول - یعنی «یلیسویا» و «پول»۔
 «یلیسویا» کنجہ دکی «سیرق» فیز لارینک
 برینک آدی در کہ مسلمان جوالارینک نہ قدر
 بولی وار ایندی، ہامی سنی یعوب دولدروب
 تومالی نگ کینہ۔

نمنکان - یعنی «نمن» و «کان»، «نمن»
 فر کچہ چاغرہ دینہر، «نمنکان» یعنی چاخرگ کانی،
 یعنی چاخرگ معدنی، و افاغہ لمنکاندہ مسلمان لار
 بر ایلمدہ ایچدی کسکی چاخری کینجندہ

جوانلر اون ایل ایچوب فور تارا ییلنلار۔
 تفلین: اصل معنا «طفل» و «عیسی» در،
 یعنی «عیسی» تنگ اوشاقلاری، بڑیم شہرہ
 ہمین آدی فویا یالار فارایاغ، نخجوان و
 شیشہ نگ تاجر لری در۔

بادکوبہ: با کوبدہ سوراخاسقی کوچہ دہ
 بر ایران لوطی سی بر ایو کرایہ اینوب و
 بالقوتہ «سیر خورشید» بادیانی ویروب
 دیور کہ» من محمد علی شاہ فر تندن تصدیق
 اولوتیش فالایا باخان، طاس قوران و رمل
 آتالہ»، چونکہ خرن بر یل استندہ بادیانگ
 پارچہ سنی چرین او طرفہ بو طرفہ، بوسبندن
 بو شہر گدہ آدینی فویولار «بادکوبہ»
 (دالی سی وار)

